

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра французької філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

(назва навчальної дисципліни)

галузі знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
напрямку підготовки	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціалізації	<u>035.05 Романські мови та літератури (переклад включно)</u>
освітньо-професійна програма	<u>Французька мова та література</u>
факультету	<u>іноземних мов</u> (назва факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

2019 – 2020

Теоретична грамати́ка французької мови. Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі освітньо-професійної програми “Французька мова та література” 2016 року.

Розробник: к.н.ф., доц.каф. франц. філол. Львова Л.Ф.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від 29 серпня 2019 року.

Завідувач кафедри
французької філології

 проф. Помірко Р.С.

Затверджено рішенням Вченої ради факультету іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 року.

Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни

“Теоретична граматики французької мови”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		<i>денна форма навчання</i>	<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	Нормативна (за вибором студента)		
Модулів – 2	<u>Напрямок 035 Філологія</u> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>		
Змістових модулів – 4	Спеціальність 035.05 Романські мови та літератури (переклад включно)	2019-20	Курс 4-й	
Курсова робота		<i>Семестр</i>		
Загальна кількість годин – 90 (32 +58)		7-й		
		<i>Лекції</i>		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо- кваліфікаційний рівень: бакалавр	20 год.		
		<i>Практичні, семінарські</i>		
		12 год.		
		<i>Лабораторні</i>		
		год.		год.
		<i>Самостійна робота</i>		
		58 год.		
<i>ІНДЗ:</i>				
Вид контролю: іспит				

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з теоретичними основами граматичної будови французької мови як системи, частини якої зв'язані певними взаємовідношеннями різного ступеня складності і неоднакового рівня свободи або облігаторності, ознайомити студентів з різними теоріями явищ мови в плані їх правильної інтерпретації.

Завдання : Засвоїти основні теоретичні проблеми з курсу, підготувати студентів до сприйняття таких проблем як місце граматики серед інших мовознавчих наук, вивчити і засвоїти поняття мовних одиниць, структурних рівнів мови, семантико-комунікативних функцій компонентів висловлення-тексту.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати: опис граматичних норм сучасної французької мови, характерні риси граматичної будови слів і словосполучень, їх сполучуваність в семантико-комунікативному аспекті.

вміти: орієнтуватися в актуальних проблемах сучасного мовознавства, застосовувати основні правила граматики в парадигматичному і сигматичному аспектах мовної системи.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет граматики як частина науки про мову.

Тема 1. Предмет курсу “Теоретична грамика французької мови” і її зв'язок з іншими лінгвістичними дисциплінами. Одиниці граматичної будови (фонетика, морфема, слово). Різні типи граматик. Аналітизм французької мови.

Тема 2. Проблема частин мови у французькій граматиці. Розрізнення частин мови і принципи їх виділення. Система частин мови. Транспозиція.

Тема 3. Іменник у семантичному аспекті, його морфологічні категорії і синтаксичні функції. Семантико-граматичні групи іменників. Синтаксична група і синтаксичні функції іменника. Граматичні категорії іменника.

Тема 4. Проблема детермінативів як частин мови. Семантика детермінативів. Артикль. Загальнотеоретичні проблеми артикля (Баллі, Гійом, Дамурет-Пішон). Проблема часткового артикля. Відсутність артикля.

Змістовий модуль 2. Загально-теоретичні проблеми частин мови.

Тема 5. Займенник як особлива частина мови. Семантика, синтаксичні особливості та морфологічні категорії займенників. Особові займенники. Їх інтерпретація (Брюно, Баллі, Вандрієс). Категорія особи: означеність/ неозначеність. Неособовість та неозначеність. Присвійні і вказівні займенники. Дейксис. Нейтралізація. Займенникова референція.

Тема 6. Прикметник. Семантика прикметників. Граматичні категорії прикметника. Синтаксичні функції прикметника.

Тема 7. Семантико-граматичні групи прислівників. Структурні типи прислівників. Адвербіалізація прикметників та інших частин мови.

Тема 8. Дієслово. Значення, граматичні форми і синтаксичні функції дієслова. Семантико-граматичні групи дієслова. Валентність. Перехідність/ неперехідність дієслова. Статичні і динамічні дієслова. Граматичні категорії дієслова: спосіб, час, вид, стан. Різні концепції щодо видо-часової системи французького дієслова. Неособові форми дієслова, їх семантичні риси і синтаксичні властивості.

Змістовий модуль 3. Принципи вивчення синтаксису.

Тема 9. Словосполучення як особлива одиниця граматики відмінна від слова і від речення. Характер і типи словосполучень французької мови. Визначення словосполучення. Теорії синтагми і словосполучення (Сосюр, Баллі). Вільні та пов'язані словосполучення. Функції словосполучення. Основні засоби зв'язку в словосполученні.

Тема 10. Просте речення. Визначення предикативності і модальності. Формальна, семантична та комунікативна структура речення. Аспекти вивчення речення. Конструктивний (статичний) і комунікативний (динамічний) аспекти. Семантична (сміслова) структура.

Тема 11. Члени речення. Синтаксичний зв'язок між членами речення. Засоби вираження предикативного зв'язку. Основні критерії визначення функцій членів речення.

Змістовий модуль 4. Складне речення.

Тема 12. Складне речення. Визначення. Класифікація речень. Складносурядне речення. Паратакис. Приєднування. Складнопідрядне речення. Гіпотаксис. Засоби зв'язку. Підрядні додаткові, відносні та означальні речення. Сполучники обставинної підрядності.

Тема 13. Надфразова єдність та текст. Категорії тексту: когезія і когерентність.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Предмет граматики як частина науки про мову.												
Тема 1. Предмет курсу "Теоретична грамика французької мови" і її зв'язок з іншими лінгвістичними дисциплінами. Одиниці грамичної будови (фонетика, морфема, слово). Різні типи грамики.	5	1				4						
Тема 2. Проблема частин мови у французькій грамиці. Розрізнення частин мови і принципи їх виділення. Система частин мови. Транспозиція.	6	1	1			4						
Тема 3. Іменник у семантичному аспекті, його морфологічні	6	1	1			4						

категорії і синтаксичні функції.												
Тема 4. Проблема детермінативів як частин мови. Загальнотеоретичні проблеми артикля (Баллі, Гійом, Дамурет-Пішон). Проблема часткового артикля. Відсутність артикля	6	1	1			4						
Разом:	23	4	3			16						
Змістовий модуль 2. Загально-теоретичні проблеми частин мови.												
Тема 5. Займенник як особлива частина мови. Семантика, синтаксичні особливості та морфологічні категорії займенників. Особові займенники. Їх інтерпретація (Брюно, Баллі, Вандрієс). Присвійні і вказівні займенники. Дейксис. Займенникова референція.	5	2				3						
Тема 6. Прикметник. Семантика, граматичні категорії, синтаксичні функції прикметника.	5	1	1			3						
Тема 7. Семантико-граматичні групи прислівників. Структурні типи прислівників. Адвербіалізація прикметників та інших частин мови.	5	1	1			3						
Тема 8. Значення, граматичні форми і синтаксичні функції дієслова. Семантико-граматичні групи дієслова. Валентність. Статичні і динамічні дієслова. Граматичні категорії дієслова: спосіб, час, вид, стан. Різні концепції щодо видо-часової системи дієслова. Неособові форми дієслова, їх семантичні риси і синтаксичні властивості.	6	2	1			3						
Разом – зм. модуль 2	21	6	3			12						

Змістовий модуль 3. Принципи вивчення синтаксису.

Тема 9. Характер і типи словосполучень. Теорія синтагми і словосполучення (Сосюр, Баллі).	8	2	1			5						
Тема 10. Просте речення. Визначення предикативності і модальності. Формальна, семантична та комунікативна структура речення. Аспекти вивчення речення. Конструктивний (статичний) і комунікативний (динамічний) аспекти. Семантична (сміслова) структура.	8	2	1			5						
Тема 11. Члени речення. Синтаксичний зв'язок між членами речення. Засоби вираження предикативного зв'язку. Основні критерії визначення функцій членів речення.	8	2	1			5						
Разом – зм. модуль 3	24	6	3			15						

Змістовий модуль 4. Складне речення.

Тема12.Складне речення. Визначення. Класифікація речень. Складносурядне речення. Паратакис. Приєднання. Складнопідрядне речення. Гіпотакис. Засоби зв'язку. Підрядні додаткові, відносні та означальні речення. Сполучники обставинної підрядності.	12	2	2		8						
Тема13.Надфразова єдність і текст. Категорії тексту: когезія і когерентність.	10	2	1		7						
Разом – зм. модуль 4	22	4	3		15						
Усього годин	90	20	12		58						

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи аналізу в граматиці. Ідентифікація частин мови.	2
2	Семантико-граматичні групи іменників. Проблема детермінативів у французькій граматиці.	2
3	Грамматичні категорії займенників. Семантична класифікація прикметників. Структурно-семантичні класи прислівників.	2
4	Семантико-граматична класифікація дієслів.	2
5	Типи словосполучень. Формальна, семантична та комунікативна структура речення. Основні критерії визначення функцій членів речення.	2
6	Складносурядні та складнопідрядні речення.	2
	разом	12

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мова і мовлення. Актуалізація. Структурні одиниці мови. Їх ідентифікація	3

2	Морфологічний і семантичний підхід до виділення частин мови. Асиметрія в граматиці. Функціональний підхід.	3
3	Система частин мови. Транспозиція.	3
4	Морфологія, синтаксис та семантика іменників.	3
5	Займенник. Проблема ідентифікації та класифікації форм.	3
6	Семантика детермінативів. Функції форм артикля.	3
7	Семантика, граматичні категорії, синтаксичні функції прикметника.	3
8	Семантико-граматичні групи дієслів.	3
9	Граматичні категорії дієслів.	3
10	Різні концепції щодо видо-часової системи французьких дієслів.	3
11	Неособові форми дієслова, їх семантичні риси і синтаксичні властивості.	3
12	Словосполучення як особлива одиниця граматики.	3
13	Основні засоби зв'язку в словосполученні.	3
14	Аспекти вивчення речення.	3
15	Питання теорії членів речення.	3
16	Компоненти зовнішньої структури речення (порядок слів, інтонація, діатеза).	3
17	Комунікативні категорії речення.	3
18	Класифікація складних речень.	4
19	Надфразова єдність і текст.	3
	разом	58

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1, 2				Змістовий модуль № 3,4				
T1,T2	T3,T4	T5,T6	T7,T8	T9,T10	T11	T12	T13	100
10	10	10	20	10	10	20	10	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

Приклад розподілу балів, які отримують студенти за виконання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 20	до 30	до 50	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в	Оцінка	За національною шкалою
----------	--------	------------------------

балах	ECTS	Визначення	Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		

Протягом семестру проводиться один модуль, а також контрольні роботи. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

12. Методичне забезпечення

1. Резюме лекцій.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Андриевская А.А. Синтаксис современного французского языка. Киев 1973.
4. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Морфология. - М., 1986.
5. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Синтаксис. - М., 1986.
6. Arrivé M., Gadet F., Galmiche M. La grammaire d'aujourd'hui. Guide alphabétique de linguistique française. Flammarion, 1986.
7. Basmanova A.G., Tarassova A.N. Syntaxe de la phrase française. - М., 1966.
8. Grégoire M., Kostucki A., Grammaire progressive du français. CLE International, 2012.
9. Guiraud P. La syntaxe du français. Paris, 1974.
10. Référovskaja, Vassiliéva A.K. Essai de grammaire française. Cours théorique., I-II, L. 1973.
11. Steinberg N. Grammaire française. I-II. L., 1972.

13. Рекомендована література

Базова

1. Абросимова Т.А. Хрестоматия по теоретической грамматике французского языка. -Л. 1972.
2. Андриевская А.А. Синтаксис современного французского языка. - Киев 1973.
3. Васильева Н.М., Пицкова Л.П. Теоретическая грамматика. Ускоренный курс. –М. 1991.
4. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Морфология. - М., 1986.
5. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Синтаксис. - М., 1986.
6. Référovskaja, Vassiliéva A.K. Essai de grammaire française. Cours théorique., I-II, L. 1973.

7.Скрелина Л.М. Хрестоматия по теоретической грамматике французского языка. –Л.1980.

Допоміжна

1. Arrivé M., Gadet F., Galmiche M. La grammaire d'aujourd'hui. Guide alphabétique de linguistique française. Flammarion, 1986.
2. Basmanova A.G., Tarassova A.N. Syntaxe de la phrase française.- М.,1966.
- 3.Galizot Roger. Précis de grammaire fonctionnelle de la langue française.-P.1970.
4. Grégoire M., Kostucki A., Grammaire progressive du français. CLE International, 2012.
5. Guiraud P. La syntaxe du français. Paris, 1974.
6. Grevisse M. Le Bon Usage. Grammaire française avec des Remarques sur la langue française d'aujourd'hui.- P.Duculot, 1980
7. Steinberg N. Grammaire française. I-II. L., 1972.

14. Інформаційні ресурси

<http://platea.pntic.mec.es/>

www.cours.fse.ulaval.ca

www.shesl.org

<http://fr.wikipedia.org>